

IZHAJA VSAK DAN

Izidi ob nedeljah in praznikih ob 5., ob ponedeljkih ob 9. zjutraj. Posamične številke se prodajajo po 3 nov. (6 stot.) v mnogih nakupovalnih v Trstu in okolici. Gorici, Kranju, St. Petru, Pistoji, Sežani, Nabrežini, Sv. Luciji, Tolmini, Ajdovščini, Dornbergu itd. Zastarele številke po 5 nov. (10 stot.).

GLASI SE RAČUNAJO NA MILIMETRE v širokosti 1 kolone. OENE: Trgovinski in obrtni oglasi po 3 st. mm, smrtne, zahvale, poslanice, oglasi denarnih zavodov po 20 st. mm. Za oglase v tekstih lista do 5 vrst 20 K, vsaka naslednja vrsta K 2. Mali oglasi po 4 stot. beseda, najmanj pa 40 stot. Oglase sprejema Inzeratni oddelček uprave „Edinosti“. — Plačuje se izključno le upravi „Edinosti“. Plačljivo in utrošljivo v Trstu.

EDINOST

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorako.

V edinosti je moč!

NAROČNINA ZNAŠA

za celo leto 24 K, pol leta 12 K, 3 mesece 6 K; na naročbe brez dopolnjenih naročnin, se uprava ne ozira. Naročnina na nedeljsko izdanje „EDINOSTI“ stane: za celo leto Kron 5.20, za pol leta Kron 2.60.

Vsi dopisi naj se pošiljajo na uredniško listo. Nefrankevana pisma se ne sprejemajo in rokodelci se ne vračajo. Naročnino, oglašje in reklamacije je pošiljati na upravo listo.

UREDNIŠTVO: ulica Giorgio Galatti 18 (Naredal dom) Izdajatelj in odgovorni urednik ŠTEPAN GODINA. Lastnik konsorcijska lista „Edinost“. — Natisnila Tiskarna „Edinost“ vpisana zadruga z omejenim poročstvom v Trstu, ulica Giorgio Galatti št. 18.

Polno-hranilni račun št. 841-652. TELEFON št. 11-57.

Delavci!

Uslužbenci c. kr. javnih skladišč!

Od novembra 1909 vihira boj, ki smo ga zaprli z vložitvijo spomenice, s katere smo zahtevali od uprave c. kr. javnih skladišč izboljšanje našega trpljenja in grenkosti polnega življenja. Sedaj se ta boj približuje svojemu koleni, oziroma trenotku, ki pretvori naš dosedanj boj mirnega negotovanja in pogajanja v borbo dejanskega, odločnega in nepopravljivega nastopa.

Birokratiem in brezbrzičnost nasproti našim najupravičenjšim zahtevam sta kriva, da c. kr. finančno ministerstvo prezira vas in vaše najelementarnejše potrebe.

Za še tako temeljite resolucije ima c. kr. finančno ministerstvo globo ušesa. — Zato — delavci, vsi na krov!

Pokažimo z odločnim protestom na slovesen način, da ljubimo mir, da pa se ne bojimo boja. Zahtevamo, kar smemo zahtevati od države!

Vetimo Vas, da pridite vsi do zadnjega na

velik protestni shod

ki ga sklicujemo v nedeljo, dne 10. julija 1910 točno ob 10. uri predpoludne v gledališko dvorano „Narodnega doma“ v Trstu.

Edina točka dnevnega reda je:

„Dajmo pošten odgovor ces. k. finančnemu ministerstvu“.

Nedeljski shod naj bo vam izraz vaših misli, ki se vse spajajo v glasni klic: ali pošten mir, ali pa nezogibni boj!

TRST, dne 7. julija 1910.

Odbor N. D. O.

BRZOJAVNE VESTI.

Obnovitev trgovske pogodbe s Srbijo.

BUDIMPEŠTA 7. V ministerstvu za trgovino se bo zopet vršila konferenca glede obnove trgovinske pogodbe s Srbijo. Te konference se od strani ogrske vlade udeležijo minister za trgovino Hieronymi in minister za poljedelstvo Sczermyi, od strani avstrijske vlade trgovinski minister Weisskirchner in voditelj ministerstva za poljedelstvo Popp ter avstroogrski odposlanec v Srbiji grof Forgach.

Sokoli v Belgradu.

BELIGRAD 7. Danes predpoludne je prišlo sem 1000 čeških, hrvatskih in slovenskih Sokolov, ki so na poti k vseslovenskemu kongresu v Sofijo. Isti ostanejo več dni tukaj. Na kolodvoru so jih pozdravili srbski telovadci, beligradski mestni svet in številni občinstvo. Mesto je na čast gostom okrašeno zastavami.

Novitalijanski konzul v Trstu.

RIM 7. Savina je imenovan italijanskim generalnim konzulom v Carigradu, Thaan

PODLISTEK.

Jurkica Agičeva.

Povest.

Hrvatski pisatelj Ks. Šandor Gjalaki. — Prevaj. Fr. Oreš.

— Čemu? Za Boga? Kaj je? — je vskliknila Jurkica prestrašeno.

Dosedanja Jurkiciina mirna vedenje je Lisička smatrala za hinavščino — misleča, da bi se kdo veselil njene boli! A ko je začela sedaj ta krik, ni mogla več dvomiti, da je Jurkica tako mirna le zato, ker o vsem ne zna še ničesar. Vspametela je od jeze. Vsa stvar, izvedena tako izborna, ne služi niti v polovico, ako Jurkica ni obveščena o tem.

— Kaj, resnično, da ne veste ničesar? Listi pišejo o tem, na vseh voglih Pazarincev je nabita ta pesem! Ali je vi niste dobili? Morali bi jo dobiti. Vsi so jo dobili. Tudi jaz.

— Ničesar nisem dobila, — a potrpite — spomnila se je v tem hipu včerajšnje pošte in kako je Malešević nekaj skril pred njo. „Ah, to je preprečil on! Glej, kako je dober!“ — si je mislila deklica, drhteča od strahu, kaj da more biti zopet tako grozno.

di Reval pa generalnim konzulom v Trstu na mesto barona Actona, ki je poklican v ministerstvo.

TURČIJA.

BEROLIN 7. „Tageblatt“ poroča iz Carigrada: Policija je odkrila zaroto, ki je imela namen umoriti ministre in odstraniti mlado-turško vladu. Policija je baje našla važne listine. Aretiranih je bilo baje že mnogo oseb.

SOLUN 7. Turškim četam se je posrečilo uničiti dve albanski četi, ki sta jima poveljevala Adem in Ibrahim Habaš. Oba armavtska voditelja sta bila v boju ustreljena. Mnogo ustašev je bilo vjetih.

Bojkot proti grškemu blagu.

CARIGRAD 7. Neka nova okrožnica ministerstva notranjih zadev opozarja na to, da kljub zadnji okrožnici traja ne-le še vedno bojkot, temveč da gotove osebe celo preprečujejo vstop v grške trgovine, ter da se nastopa enako tudi proti otomanskim trgovinam, pod pretvezo, da so lastniki istih pristaši Grkov. Okrožnica opozarja oblastnike v pokrajini naj delajo na to, da se stori nemudoma konec tem razmeram in da se proti onim, ki bi nasprotovali uporabi zakonite določbe.

Dunaj 7. Poveljnik vojne mornarice admiral grof Montecuccoli se je povrnil s svojega dopusta.

Dunaj 7. Bolgarski ministerski predsednik Malinov, ki se mudi tukaj že nekoliko dni, je danes posetil barona Aehrenthala, ki je potem poset vrnil.

Bedimpešta 7. Kakor poroča Ogr. biro iz Iglo-a, so tamkaj najmlajše za bolgarskega carja in njegovo rodbino tri vile.

Rim 7. Kitajska študijska misija odpotuje danes zvečer na Dunaj in v Petrograd.

Pariz 7. Bolgarski car Ferdinand se je danes povrnil semkaj.

Otvoritev vseslovenskega kongresa v Sofiji.

SOFIJA 7. (Bolg. bra. ag.) Danes predpoludne je bil v narodnem gledališču slovesno odprt slovenski kongres. Pred otvoritvijo se je mešan zbor zapel za to priliko zloženo kantato, v kateri se kliče Slovanom dobrodošlico. Nato je zapel zbor „Hej Slovani“, ki so ga zborovalci poslušali stoj.

Dr. Kramar je zatem proglasil kongres odprt in predlagal, naj se izvoli Bobčeva predsednikom. Bobčev je od svoje strani predlagal, da se dr. Kramar izvoli častnim predsednikom. Oba predloga sta bila vsprejeta viharjem odobravanja. Bobčev je nato v navdušenih besedah pozdravil odposlanca kulturne ednote Slovanov. Govor Bobčeva je bil vsprejet z viharjem pohval in klici: Slava! Hura! Na zdar! in Živio!

Zatem so bili izvoljeni podpredsedniki in tajniki. Miljutin (Rus) je predlagal naj se odpošlje brzojavko carju Ferdinandu. Sofijski župan je pozdravil skupščino, želeč jej plodonosnega delovanja.

Gučkov je pozdravil kongr. v imenu

— No, gotovo ste dobili — je začela Lisička zopet. — A — nič za to. Evo vam, tukaj je vse, — ter je vzela pri tem iz žepa list in pamflet. V prvem hipu je Jurkica zakoprnela, da bi jej iztrgala vse iz rok — ali kakor okamenjena ni zmogla niti ganiti rok. Lisička pa je razmotala tiskovine in začela čitati na glas. Jurkica ni mogla umeti takoj svojega položaja. Začetkom je mislila, da je to zopet taka navadna brbljarija, kakor prvokrat. Odločila se je, premagovati se in poslušati mirno. Ali stvar se je postajala čim jasnejša in usiljevala se jej je misel, da bi najraje skočila v to strašno ženo, jej zasadila svoje nohte v njen debeli, rumeni vrat ter zadušila tega zloдея. Tedaj pa jej je vspametela duša pravičnega ponaša; ker se je čutila povsem nedolžno, vzravnala se je še bolj po koncu in še višje pravičnigla glavo. Ali strašno jej je bilo poslušati to, in te strahote so se tikale nje!

Začuvši Smiljančevu ime je zakričala bolno in obupno se strašnim glasom: „Ah, Bog moj, saj ga jaz nisem ljubila nikoli! Prezela bi vsako nadlogo in sramoto, da sem ga ljubila, a tako —!“ — in dvignila je roke proti nebu. A sram jo je bilo, da se je v svoji žalosti izdala pred to ženo, a zopet se je zvladala, stisnila krepko ustni, prekrizala roki, postavila se tik Lisičke, da posluša dalje. — Ali vendar je morala že vpreti kolena ob klop, pri kateri sta stali. To je bilo nad njeno moč. Vse je bilo tako

ruskih deleg. Nato je imel dr. Groš (praški župan) govor, ki je bil vsprejet pohvalno. Kosutić (Srb) je povdarjal slovo Jugoslovancov kakor trdnjavo proti barbarom in je zaključil z željo, naj bi Bolgari in Srbi postopali složno. (Živahna pohvala.)

Ko so člani kongresnega odbora prišli iz gledališča, so bili na trgu pred gledališčem z njihovimi zastavami pozdravljeni od ogromne tamkaj zbrane množice ljudstva. Na pozdravni govor so odvrnili Kramar, Gučkov in Bobčev.

Ko je bila zopet otvorjena seja, je bil doktoru Kramarju v imenu mesta Sofije izročen venec. Sledilo je več nagovorov. Med drugimi so govorili Aleksejevič (Gaticija), Gerovič (Bukovina), Miljutin (Petrograd), Gučkov župan moskovski, Polivka (prof. praškega vseučilišča), zastopnik Crnogore, zastopniki več ruskih vseučilišč, dobrodelnih društev, korporacij ter zastopnika beligradskega in sofijskega vseučilišča.

Mej volitvijo odbora se je pripetil neznan incident. Predsednik je pozabil navesti dr. Trešić-Pavičića kakor podpredsednika, proti čemer so Hrvatje prigovarjali. Incident je bil hitro rešen. Dr. Trešić-Pavičić je zavzel mesto na predsedniški mizi in je imel nagovor, v katerem je rekel, da Hrvatje ljubijo vse Slovence in žalijo njih slovo. Kakor ni razpora med Srbi in Hrvati, tako ni tudi razpora med Srbi in Bolgari. (Živahna pohvala.)

SOFIJA 7. (Bolg. brz. ag.) Na čast udeležencev slovenskega kongresa je bila včeraj v mestnem parku vrtna veselica, katere se je udeležila elita tukajšnje družbe. Veselica se je izvršila s sijajnim uspehom.

Le spie!

Le spie — ovaduh! S tem lepim epitetom so nas počastili italijanski listi, ker smo pisali resnice o dogodkih, ki so se odigrali minulo nedeljo v Kopru. Mi pa moramo ta naslov, ki so nam ga tako ljubernjivo naklonili naši italijanski kolegi, odkloniti z vso aljudnostjo, ali tudi z vso odločnostjo.

Mi moramo pred vsem opaziti, da ni bil v Kopru nobeden naših urednikov, pač pa smo dobili poročilo od svojega zanesljivega poročevalca v Kopru. Ta je pa storil le svojo narodno dolžnost, s tem, da nam je sporočil fakta; kakor smo storili mi svojo dolžnost slovenskih časnika, da smo sporočena nam fakta objavili. V ostalem naj bodo italijanski gospodje uverjeni, da mi njihovih narodnih aspiracij ne smatramo ne za nečastne, ne za sramotne, ker idealna stremjenja niso nikdar sramotna. Ali odločilno je za nas dejstvo, da te njihove aspiracije in njihovi ideali vsebujejo za nas ekzistenčno vprašanje, ker so v nasprotju z našimi aspiracijami in našimi ideali.

Umevno je torej, da mi ne moremo držati rok križem in zamočevati pred slovensko javnostjo stvari, o katerih mora biti ta javnost informirana, da ne doživi nekake dne neprijetnega iznenadenja. Da bi opravljali službo ovaduhov za avstrijsko policijo, to pa prvici ne odgovarja našim čustvom, vdrugo pa tudi ni potrebno, ker

jasno povedano, da je mogla umeti vse, ah, — to peklensko zlobo, to gnusobo, — vse, vse! Sela je najprej na klop in občutila, da se jej temni pred očmi, po tem pa, da jej postaja vse modro in megleno, kako jo od nog do srca spretava mraz, kako jo v njeni notranjosti nekaj napenja, duši nekaj v prsih, da ne more loviti več niti sape; v glavi jej pa šumi, a to niso več misli, niti skrbi. Oči so jej zažarele grozovito, a v njih ni jedna solza. Ustnice so se jej posušile povsem. Še-le za nekaj trenutkov je se silno težavo glasno vzdahnila, potem obupno kričnila, povzdigla roke k nebu ter tožila: „Bog moj, Bog moj, med vrage si me potisnil! A, odpusti jim, — saj ne vedo, kaj delajo!“ — Zatem je takoj zajejala, zgrudila se z vsem životom na tla tako, da se je s čelom udarila ob pod in v taki nezvesti se je spustila v krčevit smeh, od katerega jej je drhtel in se tresel ves život. Oh, kako žalostno se je po tem praznem prostoru razlegal ta grozni strašni smeh, — podoben smehu človeka, ki je prišel ob um!

Sama Lisička se je prestrašila in je pretregala svoje čitanje. V prvem hipu se je tudi v njej vzbudil čul ženske naravi; pripognila se je, da bi jo oglašalo; a videla blede, mučnina njen obraz, prestrašila se je še bolj, pohitela hitro iz sobe ter pozvala druge hišne prebivalce na pomoč, sama pa se odpravila iz hiše.

je ta policija pač že opetovano dokazala, da vidi sama dovolj (in morda včasih še s povlekšvalnimi stekli), ako hoče.

Potem takem smo pa res radovedni, s kako pravico nam italijanski listi očitajo špijonstvo, ko so ravno oni sami isti, ki nas neprestano ovajajo avstrijski policiji.

Vsako našo trobojnico imenujejo dosledno „tricolore russe“. Vsako našo prireditve, vsako našo pesem označajo za rusko demonstracijo.

In vsi naši napor, da bi se uveljavili kakor narod, ki ima v tej državi vse pravice domačinstva, pravico do svobodnega in samosvojega narodnega življenja, so za italijansko gospodo dokazi o našem — panslavizmu!

Vsako in tudi najmanjšo neprilichnost, ki jo je morda zagrešil kak naš človek, ovajajo italijanski listi avstrijski policiji z navajanjem imen in z dovolj jasnimi namigavanjem vsem sodnim, državnim pravdom in sodnikom naj posežejo po nas s krepko in neizprosno roko. In vsaka taka — denunciacija završuje s stereotipno apostrofo: „E' tempo di finirla!“

Kako označenje zasluži tako početje, kakov je namen italijanskim listom? Zelo nečeden in predvsem — neliberalen!!

Denuncirati nas hočejo, da vsa naša stremjenja gravitirajo v — Rusijo!

Kaj je potem to vedno govoricenje o našem panslavizmu itd., ako je očitaneje irredentizma špijonstvo?! Menda tudi — špijonstvo. Ako so panslavistična stremjenja v najvskrižju za avstrijsko državno idejo, potem so tudi irredentistična!

V resnici pa je vendarle velika razlika med našim panslavizmom in italijanskim irredentizmom.

In zopet ne zagrešimo nikakega špijonstva in ovaduštva, ako konstatiramo to razliko, ker beležimo s tem le dejstva.

Razlika je namreč ta, da se mi še vedno nadejamo, da bomo mogli v okvirju te države vresničiti svoje aspiracije in zagotoviti si svojo narodno bodočnost, kajti če nismo fantasti, ampak trezni računarji, ne vidimo nikjer izven mej te države onega paradiza, kakor ga Italijani vidijo v bližnjem kraljestvu!

Morejo li Italijani to tajiti?

Narodni idealizem, pa naj se tudi podi za utopijami, mi spoštujemo; strahopetstvo, ki bi je Italijani zagrešali, ako bi sedaj naenkrat začeli tajiti svoje notorične aspiracije, bi se nam pa gabilo.

Te aspiracije so vendar očitne vsemu svetu in Italijani sami se ponašajo znjimi. Če jih pa beležimo mi — ker tangirajo našo kožo — smo denuncijanti in špijoni!

Mi vidimo svoj ideal v Avstriji, v katero bomo imeli mi Slovani vodilno besedo.

V dosedanj Avstrijo pa nismo prav nič zaljubljeni, ker je toliko grešila nad nami. In Italijani naj bodo uverjeni, da bi tudi mi, čim bi videli, da je vsaka nada v drugačno Avstrijo definitivno pokopana, tudi postali — slovenski irredentisti.

Ali za danes nam ni še potreba takih politike desperaterjev. Ni nam treba, da se lovimo za kakim fantomom, ko imamo pred seboj jasen in določen realen cilj.

— Ali je res, da je Agičevi prišlo danes slabo v šoli? — prihitel so k Lisički takoj po obedu Nalješkoviceva, Fremanka, Lorika in Monika, vse z istim vprašanjem.

— Strašno, da vam povem, še sedaj se tresem, kakor da izdihne hip za hipom! In v tem sem morala priti poleg jaz! — je pojasnjevala Lisička.

— Pa kaj je bilo? Morda je bilo zaljubljeni, — je vprašala Lorika.

— Lahko. Kdo bi to vedel? Jaz sem videla samo, kako je naenkrat prebledela, stresla se, pa zvrnila se na pod, oh — zlo iz zlo!

— Hm, hm! Morda je —? Ne dozdeva se vam? — je namignila Nalješkoviceva zelo važno.

— Seveda, seveda, to bo krivo, — to so prvi znaki, — je dostavila devica Monika. Lisička se je na to opazko posmešnila resno in z odobravanjem.

Še-le tretji ali četrti dan se je Jurkica opomogla v toliko, da je mogla v službo. A sedaj še-le se je njena bol večala bolj in bolj, ker prvi napad je bila le slepa, močna bol, ki jej je po zakonu narave potrla telo in jo se silnim svojim udarcem spravila tudi v duševno nezavest. A ko je izginila ta, prikazalo so se jej v strašni javnosti po vrsti vse misli in ves dogodek. Že prve besede tega obvestila so jej bile grozne.

(Pride še.)

Tovariši abiturijenti!

Dunaj 4. jul. 1910.

Politika pa, ki jo tirajo gospodje Italijani, je politika desperatorjev in fantastov. Gospodje so zato lahko popolnoma zagotovljeni, da doživi ta njihova politika neizogiben polom. Oni bi hoteli siloma vzdrževati fikcijo italijanstva teh pokrajin. Zakaj, to že vedo gospodje sami — in tudi mi.

Ali tu igrajo vlogo don Kišota. Bijejo boj z mlino na veter. S fikcijo italijanske zgodovine teh pokrajin jim bo vedno manje pomagano. To italijanstvo je že danes dostikrat le prazna bajka, — pobeljeni grob, a bo v bodočnosti — še vedno bolj.

Menimo, da smo dovolj jasno označili stališče med našim „panslavizmom“ in njihovim iredentizmom.

Italijani naj bodo uverjeni, da smo se mi vedno klanjali, se klanjamo in se bomo klanjali pred genijem velike italijanske kulture. Če se pa vendar borimo proti tistim italijanskim aspiracijam, ki ima v „iredentizmu“ svoje skupno označenje, tedaj ta boj ni boj proti kakim italijanskim pravicam ali proti italijanskemu narodu kakor takemu, ampak le proti izrodnom italijanstvu, proti oni tolpi janičarjev, ki delajo le sramoto italijanskemu imenu, in radi katerih bi se Dante — ako bi jih poznal — od svetle jeze še v grobu obrnil.

Kar je bilo v teh pokrajinah v minulosti res italijanskega, to ostane tudi v bodoče; a proti nasilnežem, proti falzifikatorjem in uzurpatorjem se pa bomo borili do skrajnosti, do vničenja.

A borili se bomo vedno z odprtim vezirjem, ne da bi se nam trebalo posluževati temnih sredstev.

„Spie“ pa vračamo z vso pravico na naslov prizadetih italijanskih listov in vseh njih, ki jim sledijo!!

Po odgodjenju parlamenta.

Nemški listi, na čelu seveda jim „N. F. Presse“ psujejo dalje jugoslovanske obstrukcije. Obstrukcija da je bila v teh razmerah pobalinstvo. Tako da se državni zbor v jeseni ne sme več povrniti.

Parlament da ni tukaj radi posancev, ampak radi ljudstva. Vlada da mora Italijanom dokazati, da se v Avstriji dajo dosežati take stvari neodvisno od vsake obstrukcije.

Tako pravi „N. Fr. Pr.“, ki bi si bila vse to lahko prihranila, da je Bienenrth storil to, kar mu je velevala parlamentariška dostojnost. Čim se je pokazalo, da nima večine v parlamentu, je bila njegova prokleta dolžnost, da izgine njegova vlada s pozornišča. Potem bi se že bila našla večina, ki bi bila sposobna za delo v korist ljudstva in za reševanje državnih potreb. Vsak politični otrok ve, da je edini Bienenrth ona ovira, ki ne dopušča, da bi prišlo v parlamentu do močne večine in s tem do urejenih razmer. Samo Nemci nočejo vedeti tega, ker potrebujejo Bienenrtha in ga hočejo zato vzdržati za vsako ceno.

Spokorjeni Bienenrth.

Te dni je imel ministerski predsednik Bienenrth razgovor z zastopniki poljskega kluba. Posledica temu razgovoru je bilo, da so se razmere pojasnile, in da so bila odstranjena nesporazumjenja, ki so dovedla v zadnjih dneh do nejevolje.

Glede gradbe vodnih cest da vlada nikakor ne misli zahtevati od Poljakov, da se odpovedo tej gradbi.

Vlada je mislila le na kompenzacije, ki naj bi se jih dalo Poljakom, ker vodne ceste niso bile izvršene o pravem času. — Vlada da ne misli opustiti gradnje vodnih cest, ampak le na odložitve, da bi bilo omogočeno novo študiranje materiala.

Druga afera, ki je tudi povzročila nevoljo v poljskem klubu, je bila brzojavka pravosodnega ministra Hohenburgerja na državnega pravdnika v Lvovu, da se na lvovskem vseučilišču mora vršiti preiskava strogo nepristransko.

Minister da nikakor ne dvomi v nepristranost lvovskega državnega pravdnika, temveč je le navada, da se o priliki neklih političnih procesov posebej priporoča oblastnjam še strogo nepristranost.

Kako ganljivo, kaj ne da!

In ko bo miera polna, poročajo, da bo vlada izdala obsejna naznanila, da so maloruski dijaki napadli poljske in ne narobe.

Dokler je vladala napetost med Bienenrthom in Poljaki so bili poljski dijaki napadali, sedaj pa so postali naenkrat Poljaki nedolžni, a Malorusi provzročitelji nemirov...

RUSIJA.

Proti Nemcem.

Iz Rusije prihaja enkrat zopet vest, ki jo zamoremo pozdraviti tudi mi z največjim zadoščenjem. Poročajo namreč, da namerava vlada energično nastopiti proti naraščajočemu pangermanizmu v baltičkih pokrajinah.

V zvezi s tem je vlada izgnala iz žitomerskega okraja v guberniji Vilna 30 nemških družin, ker si niso hotele preskrbeti ruskega državljanstva, kakor predpisuje zakon.

Bilo bi le želeli, da bi ruska vlada nehala s pritiskanjem Poljakov in Fincev ter obrnila svojo pozornost Nemcem, ki so res nevarni ruski državni.

Zapustili ste srednjo šolo. Na vašem razpotju stojite, določiti si imate svoj življenjski poklic. Težka je za vas, revne slovenske dijake, odločitev za nadaljnji študij na tehniki. Toda vključ vsem zaprekam si izvoli večina izmed vas pot do najvišje tehnične izobrazbe. Postanete svobodni akademiki, dolžnost vaša je, da uporabite akademsko svobodo sebi in svojemu narodu v prid.

Slovenski tehniki na Dunaju smo težko občutili pomanjkanje lastne strokovne organizacije. Da temu odpomoremo smo si ustanovili letos „Akademično društvo slovenskih tehnikov na Dunaju“, ki mu je namen izobraževati svoje člane v vseh tehničnih strokah in ki nam bo tudi domače ognjišče v tujini.

Dragi tovariši! Društvo vam v začetku svojega obstanka ne more veliko muditi. Pričakujemo pa od vas, da se nam pridružite in nam pomagate s skupnim delom do seči napredku društva. Pozivljamo vas, da vstopite do zadnjega v „Akademično društvo slovenskih tehnikov na Dunaju“ in vam klikemo v ta namen: Na veselo svodenje!

Za „Akademično društvo slovenskih tehnikov na Dunaju“.

Janko Schweiger t. č. tajnik Ladislav Bevc t. č. predsednik

Vsa pojasnila o študijah in društvu dajejo: Ladislav Bevc, Ljubljana Turjaški trg št. 2 Božo Srebrne, Brežice Štajersko, Makso Slejko, Vel. Zablje pošta Ajdovščina Gorisško, Janko Sweiger, Cernomelj Belokrajna.

Tovariši abiturijenti!

Praga 5. jul. 1910

Te dni zapustite srednje šole in stopite v svet. Siroko so vam odprta vrata na vse strani. Odločiti se morate, kam se obrnete sedaj. Silišali in čitali ste o boju za slovensko vseučilišče. Zgodovina boja za laško univerzo je pokazala, da je dijaštvo samo važen faktor v tem boju. Da pa vso stvar osnujemo dobro in uspešno, je neobhodno potrebno, da se slovensko dijaštvo kolikor možno koncentriira v enem mestu. Vabimo Vas prijazno v našo sredino. Na eni strani imate v naši „Zvezi“ bogata sredstva na razpolago, da se izobrazite v vseh posebnostih na razpolago krasno knjižnico, časopise in revije v slovenskem, češkem, hrvaškem ali srbskem in nemškem jeziku. Na drugi strani najdete med nami odkritosrčnih tovarišev, ki vam pojejo povsod na roko z nasveti in dejanskost.

Tu v Pragi se tudi sami prepričate, kako silna je slovenska kultura in kako malo je v tem pogledu resnice v različnih, tujih nam knjigah in časopisih. Pridite torej v Prago, v slov. središče v pravem pomenu besede in črpajte tu sil za nadaljnji boj za nadaljno življenje.

Združena jugoslovanska društva v Pragi „Hrvat“, „Ilirija“, „Sumadija“.

Za hrvatsko akademično društvo „Hrvat“

R. Giunio t. č. predsednik

Za slovensko akademično društvo „Ilirija“:

Milan Bogataj za t. č. predsednika

Za srbsko akademično društvo „Sumadija“:

Škerović t. č. predsednik

Dnevne novice.

Kako delajo Čehi. Čehi so zahtevali od državnega zbora za vzdrževanje Komenjskih šol na Dunaju podporo v znesku 100.000 K. To prošnjo so Nemci odbili. Sedaj so Čehi sklenili, da naberejo to svoto med seboj do praznika sv. Vavclava.

Kako se Čehi prizadevajo za narodno obrambo. V Unju na Labi je na prodaj 2.500.000 m² sveta, ki nanj špekulirajo Nemci, če bi ga razdelili s tovarnami. Čehi pozivljajo vsa javnost zlasti pa denarne zavode, da to zemljo rešijo za Čehce. Osnovala naj bi se akcijska družba, da to pokupi in zida češke tovarne. — Nekdo je za ta namen daroval 10.000 Kron.

Sokol v Južni Ameriki. V Buenos Ayresu se je ustanovil „Vseslovanski Sokol“. Društveni dom se nahaja v eni najlepših ulic. Na domu vihrata hrvatska in argentinska zastava.

Proti Židom v Rusiji. Iz Petrograda poročajo: Guvernerji židovskega naseljeniškega področja so prepovedali rabinom, da ne smejo pridigati v sinagogah. — Edino izjemo je dovolil guverner v Lublinu, ki je dovolil cenzuriranje propovedi.

Kulturni boj v Španiji. V španskem senatu je madridski škof z juridičnega stališča kritikoval vladne dekrete v stvari verskih združenj in verske svobode. Rekel je, da so ti dekreti protistavni.

Ministerski predsednik je odgovoril, da bo vprašanje rešeno v miru in slogi, ali pa je reši vlada sama, porabivši vso svojo moč in energijo. Da miru pa ne pride tako dolgo, dokler bodo obstojale doktrine, katerih ne moremo le dopustiti. Nikdar se ne moremo dopustiti politični na politiko vlade, nikdar dopustiti, da bi bila moč cerkve nad močjo države. Je verski element,

ki se je vsilil v polje, kjer nima ničesar iskati. Za Španijo je prišel trenutek, ko mora storiti odločen korak. Prej ali slej — je zaključil ministerski predsednik — ga treba napraviti. Španija naj ga zato stori!

Bojkot mesa v Kremsu. Vspheh akcije gospodinj v Kremsu proti podraženju mesa je toliko kakor zagotovljen. — Neka velika dunajska gospodarska zadruga je priskočila bojkotnemu odboru na pomoč. S tem bo omogočeno, da bo odbor dobival z Dunaja meso, kolikor ga bo potreboval.

Domače vesti.

Osebnost. — Ravnatelj tukajšnjega pomorskega observatorija Edvard Mazella je pomaknjen v VI. činovni razred 1. ad personam.

Canagliate. Tako imenuje „Piccolo“ naše poročilo o nedeljskih dogodkih v Kopru. Pravi da ni res, da bi se bilo vslikalo tako, kakor smo poročali mi, ampak da je bilo čuti le „gride solite“ — navadne vsklike.

To nam zadošča, ker vsi vemo, kako so ti navadni vskliki.

Glede torpedovke priznava „Piccolo“, da se jo je sicer res izžvižgalo, a zato, ker je s svojim nerodnim manevriranjem zaprla nekemu parniku pot v pristanišče. V stvari sami priznava torej „Piccolo“ tudi ta del našega poročila, kar je menda dovolj za vsakega človeka, ki zna citati s kriterijem!

Razpis natečaja. Razpisani sta dve mesti kazničnih zdravnikov za oba zapora tukajšnjega c. kr. dež. sodišča.

Kaj pa to pomeni? Sinočni „Il Piccolo della sera“ prinaša nek citat iz „Pester Lloyd“ glede zaključanja državnega zbora. V emenjenem citatu se nahajajo tudi sledeči stavki: „A Slovenci so mali narod, ki je še le nedavno temu razvil toliko svoj jezik, kolikor svojo literaturo in ki zahteva kljub temu svojo visoko šolo! To je nesmisel! Treba iskati druge vzroke temu slovenskemu gibanju. Ono, kar se vidi, je samo ograja tajnih razlogov, katere bi trebalo razkriti, za jasno razumevanje tega sicer nerazumljivega položaja!“

Ko bilježimo mi fakta, se nam meče v obraz „spie“ in „canagliate“, a mi naj bi mirno vtaknili v žep take nesramne insinuvacije!

Učitelji morale. V našem poročilu o nedeljski Ciril-Methodovi slavnosti se nahaja tudi pasus: „Večji del se je stisnil (radi dežja namreč) v paviljone“ itd. Da se ljudje pred dežjem stiskajo na malem prostoru skupaj, je vendar nekaj samoobsebi umevnega in moglo bi se pač težko najti kakšnega človeka, ki bi našel v tem kaj slabega ali pohujšljivega. Edino v „Slovenčevu“ uredništvu se je našla pobožna duša, ki se zgraža nad gori omenjenem pasusom in ki trdi, da je bila veselica v Tivoli — pohujšljiva.

Mi si ne moremo tolmačiti tega drugače, nego da je morala dotičnega „Slovenčeva“ poročevalca na jako šibkih nogah in da jo tudi že bližina kake poštene ženske — strmoglavlja. Zato bi bilo pač škoda, ako bi se s takim človekom hoteli pripraviti o morali.

Le jedno bi vprašali — pa ne dotičnega poročevalca „Slovenčeva“, ampak trezneje elemente v stranki „Slovenčevi“.

Bije se, kakor povsod na svetu, tudi med Slovenci boj za naziranje, ali če hočete: za — načela. Dobro. Vsako razgrjevanje proti temu bi bilo nespametno isto-tako, kakor bi bilo smešno, če bi kdo zahteval, naj bi vse reke Evrope tekale paralelno v isti smeri in se stekale v isto morje! Kakor je tok rek posledica narave, tako se tudi življenje vsakega naroda razvija po zakonih narave. Vprašati pa moramo, ali se ta bolj ne more izboljšati drugače, nego da se se rabijo tako nizkotna, za nasprotnika tako žaljiva — in v vsaki stranki menda je tudi poštenih ljudi! — da: umazana sredstva?!!

Razpis inženirskih mest. Za trasovanje obširnega cestnega omrežja, ki se prične graditi v kratkem, se vsprejme na namestništvo v Trstu več mladih inženirjev na pogodbo proti trimesečni obojestranski odpovedi. Mesečni honorar znaša 280 kron; k temu še pride pri daljšem bivanju izven Trsta 100 kron doklade in pri potovanjih dijete X. plač. razreda. Prošnje z učnimi spricvali in spricvali o praktični uporabi je vpsolati najpozneje do 25. t. m. na c. kr. namestništveno predsedništvo.

Prosilci s prakso imajo prednost. Z ozirom na to, da se bodo ta dela vršila večinoma po našem ozemlju ter da bo vsled tega treba dotičnim inženirjem stopati v dotiko z domačim prebivalstvom, tako, da je že v interesu uspešnega delovanja potrebno, da so petenti večji našemu jeziku, opozarjamo naše in sploh slovanske inženirje na ta razpis.

Parnik „Trieste“. Generalnemu ravnateljstvu „Avstrijskega Lloyd“ poročajo iz Bombaja, da bo možno popraviti parnik „Trieste“ v štirih ali petih dneh.

Uslužbeni ces. kr. javnih skladišč (prosta luka, pomol Giuseppina itd), zaupniki N. D. O., vabljene ste, da se zanesljivo udeležite važnega sestanka, ki se vrši danes ob 7. uri zv. v prostorih N. D. O. v ul. Lavatoio št. 1.

C. k. pomorska vlada. — Trgovinski minister je imenoval višjega komisarja pomorske vlade dr. Rudolfa grofa Müllina provizoričnim tajnikom pomorske vlade.

Prva Primorska gostilničarska zadruga z o. p. v Trstu je imela dne 5. t. m. svoj shod. V odsotnosti načelnika, g. J. Godine, je otvoril shod njega namestnik g. F. Ivanišević in izvajal približno tako-le:

Današnji naš sestanek ni nikak občni zbor, marveč navaden shod, na katerem vam hočemo raztolmačiti pomen zadruge, poročati o dosedanjem delovanju načelnikstva, vpisovati nove ude in čuti morebitne nasvete.

V prvo se je bila porodila misel na ustanovitev zadruge, ki naj bi otvorila tovarno sodavice, šifonov itd. Kasneje se je ta misel predručala v toliko, da se ustanovi gostilničarska zadruga, ki jej bodi namen, preskrbljevati vse svoje člene s predmeti, ki spadajo sploh v gostilničarsko obrt in sicer po znižanih, oziroma najnižjih cenah.

Nekateri mislijo še dandanes, da ima ta zadruga političen pomen; a uverjeni bodite, da je ta zadruga samo gospodarskega značaja. V dokaz temu naj povem, da so se tudi nekateri treznomisleči italijanski gostilničarji vpisali v to zadrugo.

Na odobrenje pravil, oziroma na vpis zadruge pri ces. kr. pomorskem in trgovinskem sodišču smo morali čakati nad 1 in pol meseca. Sedaj predstavlja zadruga firmo z omejenim poroštvom, ki je začela svoje poslovanje s 1. t. m., t. j. z dnem, ko je bila vpisana.

Naj obrazložim tudi smer zadruge. — Kakor znano, stoje pivovarne in njih zastopniki v kartelu, ki ima trajati do 31. decembra t. l. in ki so ga namerjali podaljšati še za nadaljnjih 5 let in ga poostri v našo škodo. Sedaj pa smo gotovi, da se ta kartel ne obnovi, na čemer gre za sluga le ustanovitvi te zadruge.

Načelnstvo je odposlalo na pivovarnarje, na tovarne sodavic, reprezentante mineralnih vod itd. svoje ponudbe, na katere je večina njih že odgovorila in doposlala svoje oferte, ki se povoljno glase. In sicer tako, da vsi oni gostilničarji, ki bodo omenjene predmete naročali potom zadruge, lahko računajo, da jim ista izplača koncem leta 500 do 1000 kron in še več čistega dobička.

G. Furlan je v precej dolgem govoru navduševal navzoče, da se oklenejo zadruge in da vsak pridno agitira pri svojih sodrugih, da se vpišejo v zadrugo.

G. Strancar je omenil, da vse, kar sta nam gg. predgovornika povedala, je za gostilničarje prav koristno. Priporočal je načelnstvu, naj pazi pri eventuelni pogodbi s pivovarnarji in da naj se od istih izrečno zahteva vedno dobro in sveže pivo; tako naj pazi tudi na to, da bo imela zadruga vedno svobodne roke, ako se dotična pivovarna ne bo ravnala po sklenjeni pogodbi.

Nadalje je priporočal, da se zadruga ne zaveže za več let, marveč le od leta do leta, ker naša zadruga bo morala delati tudi na to, da pridejo slovanski gostilničarji v Trstu prejali slej do svoje narodne tovarne piva po izgledu kakor jih že imajo gostilničarji v Ljubljani, Gradcu in na Dunaju. Konečno je prosil, da bi načelnstvo te nasvete vzelo v ozir.

Nato je g. Ivanišević pojasnil več vprašanj stavljenih od zborovalcev.

Potem se je vršilo upisovanje členov.

Ker se ni nikdo več prijavil za besedo, je g. Ivanišević, zahvalivši se na toliki vdeležbi in tolikem zanimanju, zaključil shod. Eden navzočih.

Magdalenčani! Naša podružnica CM družbe priredi to nedeljo, dne 10. t. m. svojo prvo veselico.

Ker je naša podružn. mlada in šibka, zato potrebuje pomoči.

In vredna je, kajti v tem malem času obstanka je pokazala, da zna, kaj je njena sveta naloga. In ravno zato, ker pozna svoj cilj in si je že začrtala pot do njega s pravim ognjem ljubezni do napredka in svobode, je vaša sveta dolžnost, da je ne pustite, da bi omahovala sredi trnjeve poti in gledala v obupno luč, zaradi katere se Slovenci tako borimo.

Pokažite, da poznate njen pomen in namen s tem, da pridete vsi v nedeljo, v gostilno „pri Tirolcu“ (za bolnišnico) in položite svoj mali dar domu na altar.

Kdor se ni mogel vsled raznih ovir naslajati minolo nedeljo pri Materi v Ljubljani naj se pride veseliti k hčerki, ki je pripravila bogat vsposred: godbo, petje, šaljivo pošto, ples in še mnogo drugega razveseljivega je določenega za ta dan.

Začetek ob 4. pop. V slučaju slabega vremena, se prenese veselica na prihodnjo nedeljo. Torej na veselo svidenje v nedeljo!

Dežnik je zamenjala s solničnikom neka gospica ali gospa v posebnem vlaknu minole nedelje na povratku iz Ljubljane v Trst. Dotična dama je naprošena, naj prinese oni dežnik v naše uredništvo, na kar dobi svoj solničnik.

Ples Šent-jakobske mladine je donesl čistega dobička K 497-13, ki se je razdelil tako-le: 34 K šentjakobski podruž-

nici, 125 K javni knjižnici — in K 338-13 stavbenemu skladu novega šolskega poslopja pri Sv. Jakobu.

Podpisani se tem potom zahvaljuje vsem, ki so — bodi z darovi, bodi sodelovanjem — pripomogli do toli lepega uspeha.

Za odbor št. - jakobske mladine:
Komparsa Rudolf, Cotič Rudolf,
predsednik, tajnik.

Može Rudolf,
blagajnik.

Pregledala in v redu našla:
A. Sluga, J. Vovk,
pregledovalca računov.

Esperantska slovnica. Ravno kar je izšla druga izdaja esperantske slovnice. — Dobiva se v knjigarnah in pri založniku Lj. Koser, Juršinci pri Ptuj, Stajersko, ter stane s poštino K 1-30.

Tržaška mala kronika.

Huda rabuka med dvema uradnikoma. Hugo Astolfoni, zasebni uradnik, je bil predvčerajšnjem zjutraj na javni cesti napaden od zasebnega uradnika Rafaela Monciatti, starega 20 let, iz Florence, ki ga je najprej večkrat udaril s pestjo in potem vrgel na tla.

Pri tej priliki je Astolfoni izgubil uro, ki mu je bila ukradena. Še isti večer se je Monciatti podal v stanovanje Astolfonija. Vsprico matere ga je vdaril s palico po glavi in ga ranil ter zažugal gospej: „Vaš sin ne bo hodil več po teh stopnicah!“ — Poklicali so redarja, ki je aretiriral prevročega Florentinca.

Med kuharjem, kočijažem in uradnikom. Včeraj zvečer je nastal v gostilni „Alle Rose“ na trgu S. Catarina med trojico gori omenjenega značaja tak prepir, da se je vse kadilo. Obdolževali so drug drugega in padale so klofute in udarci, da je bilo veselje. Slednjič so redarji storili konec škandalu.

Tatvina pri okrajni bolniški blagajni. Črnogorski dninar Peter Bosanić je šel včeraj v okrajno bolniško blagajno, da bi potegnil podporo K 3-80. Predrzen tat mu je denar iztrgal iz rok, ga izročil drugemu, na kar sta jo popihnili. Tat, ki je bil potem aretiran, je 29-letni Karl Klun.

Skrivnostna smrt. Včeraj zjutraj ob 8. uri je neki Crosada iz Milja privedel v mestno bolnišnico svojega desetletnega sina Karla. Oče je rekel, da je pred nekaj dnevi padel sinu na nogo sodeček piva, vsled česar da mu je otekla noga. Dečka so spravili v tozadevno divizijo, ali pol ure potem je že izdihnil. Dečka bodo raztelesili, da vpijo, kaj je bil prav za prav vzrok njegovi nagli smrti.

Nagla smrt. Včeraj ob 12.30 — po noči je neki gospod večerjal v gostilni „Alla città di Parenzo“ v ul. degli Artisti.

Nakrat mu je pa prišlo slabo. Zdravniška postaja ga je spravila v bolnišnico, kjer je kmalu potem umrl. Zdravniki so konstatirali, da je umrl za vnetjem trebušne mrene.

Iz listin, ki so jih našli pri pokojniku, so ugotovili, da se imenuje Rihard Schell, star 38 let, doma iz Essnitza v Nemčiji. Pri sebi je imel 400 nemških mark gotovine.

Mornar zabol mornarja. — Sinoči okoli 11.30 sta šla dve gručli ljudi proti Josipovemu trgu. Ko sta prišli na trg, sta se gručli iz neznanega razloga začele pričkati.

Malo potem se je eden izmed prve gručle, Ivan Milanović, star 50 let, doma iz Splita, mornar na parniku „Virginia“ Austro-Americane začel pripraviti z Ivanom Pavlovičem, starim 36 let, kurjačem na parniku „Graf Wurmbrandt“, ki je bil v drugi gručli.

Beseda je prinesla besedo in nakrat je Milanović potegnil iz žepa nož in je z njim dvakrat zabol Pavloviča pod levo pazduho.

Redar št. 362, ki je spremljal železniški tovorni vlak, ki je vozil iz enega kolodvora na drugi, je videl vse to in je aretiral Milanoviča ter ga odvedel v ulico Tigor. Ranjenega Pavloviča je pa zdravniška postaja spravila v mestno bolnišnico. Tu so zdravniki konstatirali, da je druga rana opasna, ker so ranjeni notranji organi in je Pavlovič močno izkrvavel.

Kamen mu padel na nogo. Roman Pullo, star 10 let, stanujoč v ulici Chiozza št. 75, se je včeraj popoldne z drugimi otroci igral okoli zida neke vile. Pullo je zlezal na zid ter plezal po ograji. Nakrat se je iz zida zvalil kamen, deček je padel na tla, a kamen njemu na nogo ter mu je zdrobil kost. Poškodba je nevarna in bržkone mu bodo morali odrezati nogo.

Koledar in vreme. — Danes: Elizabeta kr. — Jutri: Anatolija dev. Temperatura včeraj ob 2. uri popoldne + 18° Cels. — Vreme včeraj: deževno. Vremenska napoved za Primorsko: Spremenljivo s posamičnimi padavinami.

Hladni vetrovi. Temperatura malo spremenjena.

Društvene vesti.

Slov. trg. pomočniki (členi „Trg. izob. društva“) so vabljani na volilni seštanek, ki se bo vršil prihodnjo nedeljo, dne 10. t. m. točno ob 9. uri in pol v zgornjih prostorih restavracije „Balkan“.

Pripravljalni odbor.

Veselica in tombola Zavarovalnice goveje živine in pevskega društva „Zvon“ na Opčinah, prenešana radi ljubljanske slavnosti, se bo vršila dne 24. t. m. na dvorišču gospe Marije Drašček.

Odborova seja pevskega društva „Trst“ se vrši danes, v petek, zvečer točno ob 8. uri v dvorani N. D. O., ul. Lavatario št. 1. Pozivljamo tovariše odbornike, da se seje udeležijo točno in v polnem številu! — Važne stvari! — Predsednik.

Pevke in pevci pevskega društva „Trst“! Udeležite se točno in polnoštevilno pevske vaje, ki se vrši drevi točno ob 8. uri in pol v dvorani N. D. O., ul. Lavatario 1.

Tržaška gledališča.

EDEN. Danes ena predstava ob 8.30. Jutri dve predstavi prva ob 4 pop., druga ob 8.30 zvečer.

Ta bo ob enem zadnja predstava martjonetne družbe.

DAROVI.

— Za primorski paviljon v Ljubljani so darovali sledeči gg.: Uradništvo Osrednje banke čeških hranilnic 20 K, dr. Rekar 2 K, Josip Sulič 2 K, Pirjevec 2 K in Uličekar 1 kolo sira.

— Za moško podružnico sv. Cir. in Met. kot jubilejni dar so poslali: Neimenovani državni uradnik K 20, g. ca Marica Cebin iz Aleksandrije K 20, Josip Rebec, Gorenje 17, K 2; dr. Igo Reya iz Komna 10 K; pri poroki g. Macarola v Sv. Križu nabrali 14 kron. — Te svote hrani uprava.

Vesti iz Goriške.

V nedeljo — naroden praznik v Sežani.

„Živio Toni! Kje si pa bil včeraj?“

„Kaj pa je tam novega?“

„Eh, kaj bi pravil.“

Daj, daj Toni, povej. Iz Sežane me vse zanima.

„Za veselico se pripravljajo.“

„Za nedeljo?“

„Da, to nedeljo?“

„Tofej bo kaj?“

Imenitno! Staro, mlado, dolgo, kratko, tenko, debelo vse dela in hiti. Pravim Ti, to bo krasna reč.

No, pa sedi prijatelj. Ti povem vse, kar vem... Veselični prostor, je tam blizu uradnega poslopja, tam blizu lepih deklet, ki bodo dne 10. julija vse v veselčnih paviljonih. Prostor sam na sebi je že krasen; temen lep drevored, podoben Latermanovemu v Ljubljani.

Prijeten hlad te bo objemal, ko stopiš skozi diven starodaven portal; paviljon pri paviljonu, preskrbljen z jestvinami vseh vrst, z najrazličnejšimi pijačami, med temi s pristnim teranom, ki nam Tržčanom tako dobro de, te bo ponosno pozdravljal. V večernih urah ti bo svitloba kar vid jemala.

Iz stoterih lučic bo odseval blesk. Gotovo se boš čutil skrivnostno-sladko ginjenega ko boš stopal z negotovim korakom po čarobnem vrtu iz 1001 noči. — Prevzet boš prijatelj, ko ti bo rožna deva s kraške planote ponujala dišečih cvetic, pristnih vin, slastnih jedij. Tavajočega med pestrimi nošami zanese te noga pred „I.

DVORANA ZA SODNE DRAŽBE

ulica Sanita 23-25 pritličje.

Dražba, ki se bo vršila jutri 9. t. m. od 9. do 12. ure predp.:

Kredenca z sivim mramorjem, posode za cvetlice s črnim okvirjem, trumeaux nepolirane s ogladom, stensko obešanje, omara za knjige, umivalniki z mramorjem in zrcalom, lesena, svetla pisalna miza s predali, plišasti naslonjači, sofa, visoke stolice, ogle-dala, španske stene, miza, ki se podaljša, toaleta.

Držjavni naslov: 0 0 :: Interurban
BONČAR, LJUBLJANA. TELEFON št. 129
VALJČNI MLIN V DOMŽALAH
J. BONČAR, Ljubljana
pisarna in skladišče: Vegova ulica 6
priporoča pšenično možo in otrobe naj-boljše kakovosti svojega na novo modern preurejenega valjčnega mlina.

Josip Waldner

TRST - ulica Medla 3 - TRST
VELIKA ZALOGA JELOVEGA LESA IZ KOROŠKE

Bogat izbor vsakovrst. obložkov

Prodaja lesa za vrtanje.

Velik izbor pekovskih lopat.

Mnenje gospoda Dr. a W. Polednička-a

zdravnika civilne bolnišnice „Hoch-u. Deutschmeister“, Braunseifen.

G. J. SERRAVALLO

Trst.

Zahvaljujem se Vam za poslano Serravallovo Kina-Vino z železom. Rabim ga že več let v bolnišnici in v praksi z dobrim uspehom.

BRAUNSEIFEN. 9. sept. 1909.

Dr. W. Poledniček.

Malo trgovino jestvin ali filijalko iste se išče. Ponudbe pod „Trgovina“ na poste restante pošta Barriera 1141

Pristra vina vipsvako lastnega pridelka, istrsko in kraški teran, priporoča slavnemu občinstvu Franc Štrancar, lastnik gostilne „Pri Vipavcu“ v ulici Industria 5, traven ulice Giuliani. 688

Ivan Štrancar mizar, avtorizov. za pokladanje .. parketov z veliko zalogo istih vsakovrstne velikosti hrastovega in bukovega lesa. — TRST, Via Foscolo 9. 923

Velika klobučarna G. Doplicher

Klobuki iz klobučevine prvih tovarn. Specijaliteta: trdi angleški klobuki. Emporij kap za potovanje in za šport.

TRST
Corso št.
34.

Predno nakupite pohištvo, blagovolite obiskati!

zalogo pohištva Angelo Palma

TRST, ulica Giosuè Carducci 20, kjer najdete solid. blago po najnižjih cenah.

Pri nakupovanju jedilnih, spalnih in prejemnih sob, posebne olajšave .. novoporočencem ::

:: Panificio Triestino ::

Otvoritev filijalke na Opčinah.

ob gotaški cesti.

Avt. civilni zemljemerec

Kristjan Pertot

Ima svojo pisarno v Trstu v ulici della Caserma šte. 5, II. nadstropje.

Priporoča se slavnemu občinstvu kot edini slovenski zemljemerec.

POHIŠTVO

SOLIDNO : in : ELEGANTNO

PO ZMERNIH CENAH

RAFAELE ITALIA

TRST - VIA MALTANTON - TRST

Priporočamo našim **KOLINSKIČIKORIJU!**
- - gospodinjam - - - - iz EDINE Slovenske Tovarne v Ljubljani. - -

kraški muzej", ki ga stori ta dan g. prof. Maks Binčeslav. To je zbirka vredna, da si jo ogledaš. Opozoriti te moram tudi na imenitnega fotografa gosp. Kontelli-Tinskega, ki bo ob tej priliki izdeloval slike po kitajski metodi!

Ko preideš vse to velikomestno-pestro življenje in drvenje, te sprovede pot v divje-romantično naravo, kjer si v skrivnem brlogu ciganska družba napravlja večerjo: jiančka pečena na ražnju. Sigurno pokušaj košček te ciganske pečenke!

Vračaje se mimo plesišča, na katerem pa se tudi lahko zavrtiš z brhko Kraševko parkrat, pomudi se pri „capatinovem“ zrakoplovu, ki se ni mogel dvigniti v Ljubljani dne 3. julija radi slabega vremena. — Sicer pa vеди dobro, da Sežanci pripravljajo mnogo raznovrstnih reči, a jaz si nisem vsega zapomnil in tudi nimam sedaj časa.

— Torej bog te živi!

„Živio!“ Na svidenje v Sežani!“

„Na svidenje!“

Iz Repentabra. Dne 5. t. m. so bile na Repentabru občinske volitve, pri katerih je zmagała v vseh treh razredih narodnapredna stranka.

Pri tej priliki so nabrali narodni moške za dr. Sv. Cirila in Metoda: Franc Škabar V. Repen (čevljar) 1 K, Ivan Škabar V. Repen št. 70 K 1, N. N. K 1, drugi volilci K 7. — Skupaj 10 K.

Gospodarstvo.

Kako je ravnati s trtami, ki jih je toča potokla?

Ravnatelj štajerske dež. vin. in sadj. šole v Mariboru, g. Zweifel, priporoča v „Grazer Tagespost“ naslednje:

Vzemimo, da je toča trte potokla v maju. Ako je padala redka in drobna toča okrcala je poganjke in listje nekoliko razsekala. Tako poškodovane trte se popravijo same ob sebi. V tem slučaju naj se pa poškoppe trte, če se še niso poškoppile, takoj z galično-apnenno raztopino. Če je pa toča razsekala poganjke in listje tako močno, da je pustila na trtahi samo še dolnje dele poganjkov ali le nekatere zelene palce, priporoča se, te poganjke z ostrim nožem skrajšati na eno ali dve očesi. Iz teh očes se razvijejo novi poganjki, kateri do zime še lahko v toliko dozore, da se obrežejo prihodnje leto lahko na grozdje. Take trte poženejo pa tudi iz starega lesa, a ne sme se poganjkov pustiti pri miru, ampak pritrbiti ali zrejšati se morajo tako, da drug drugega v rasti ne ovira. To je treba storiti, če se hoče spraviti trto v red. Ako poganjajo trte revno in imajo blede listje, je znamenje, da jim primanjkuje v zemlji hrane. V tem slučaju naj se jim pognoji s kakšnim hitro delujočim duševnatim gnojilom (najboljši za to je solitar, katerega naj se raztrosi v vsaki ha vinograda po 2—2 kv ali če je mogoče peljati gnojnico v vinograd, zalije naj se vsako trto s pol škropilnika gnojnice). Čisti solitar naj se raztrosi enakomerno med trtne vrste in nato podkoplje, gnojnica naj se pa zlije v plitve jame, ki so se napravile poleg vsake trte ali pa naj se napravi počez strmega vinograda brazde in zlije ob robu vinograda v nje gnojnico, da se po vinogradu razteče. Poskrbeti se mora obenem za to, da ostanejo trte zdrave. Zato naj se novi poganjki, čim so se razvili, takoj poškoppe in če je potrebno tudi požveplajo.

Ako potolče toča trte v drugi polovici junija ali v juliju, ravna naj se z njimi, če niso močno prizadete, tako kakor je bilo zgoraj rečeno. Če je bila toča hujša, odseka navadno poganjkom vršičke z listjem vred in listje razseka, bolj trdih delov poganjkov, listov in zaroda pa ne pokvari tako močno. V takem slučaju naj se trt ne dotika, pač pa je treba poskrbeti za to, da se ran ne poloti peronospora. Očesa, ki se nahajajo na preskanih poganjkih in ki ostanejo, če je poganjek cel, speča, poženejo še v istem letu, kakor hitro je toča vršiček poganjku odsekala. Tako poškodovana trta napravi potem mnogo stranskih poganjkov, ali kakor pravimo: zdijva. Če so trte zdijvale, naj se pri pozvedovanju in čiščenju trt pusti nedotaknjene le najlepše poganjke na koncu presekanjih, vse druge naj se pa, kakor navadne skopuhe ali zakotnike, skrajša na dva lista. Na ta način poškodovana trta napravi na stranskih ali novih poganjkih in zakotnih grozdih — martinke, kateri pa do jeseni ne dozore. Na dolnjem delu ostalih prvotnih poganjkov se nahajajo razviti in zreli napol zreli in nezreli grozdi. Ti poslednji vise nekoliko više od prvih. Pri trgatvi se mora seveda paziti na to. Da bi se trtam o tem času gnojilo, ni priporočljivo, kajti če se pognoji, trta še pozno poganja in les ne dozori do zime. Nujno in potrebno pa je, da se trte pravočasno in večkrat poškoppe in požveplajo, da se jih obvaruje peronospora in grozdne plesnobe.

Ako potolče trte toča avgusta meseca ali celo še kasneje, ne škoduje trtam veliko. Marsikako leto razbije toča seveda tudi v tem času mehkeše trtne dele, kakor vršičke poganjkov in listje, pokvari pa več ali manj tudi grozdje, ki visi na oni strani trte, odkoder je priletela toča.

Če se glavnih poganjkov še ni skrajšalo in jih privezalo tako, da delajo nekako ostreže nad trtami, ne napravi toča posebno velike škode.

Rane, ki jih napravi toča na trtahi, se zacelijo le deloma in zimska očesa komaj poženejo. — Če pa speča očesa poženejo, poženejo le na močnejše poškodovanih vršičkih, na spodnjih delih trte pa ne. Po toči udarjene jagode se posuše in večina njih odpade do trgatve sama. Grozdi, katerih pecelj je po toči udarjen, ovenejo in se popolnoma posuše. V tem slučaju ni druge pomoči, kakor da se trte takoj poškoppe. Poškropiti pa se morajo trte na vsak način, da se obvaruje še deloma delujoče trtne listje pred peronosporo. Če je toča v kakem kraju nekaj bolj navadnega, naj se trtam glavnih poganjkov pred polovico avgusta ne skrajšuje, kajti to ostreže iz teh poganjkov varuje nekako pred točo spodnje listje in grozdje.

Ako je toča vinograd večkrat potokla ali če je bila takšna, da so gosta in debela zrna razsekala ne le cele poganjke, ampak odlomila tudi starejše trtne dele in razbila lubad, naj se vse, kar je odlomljenega, takoj spravi iz vinograda. Če je padla taka toča zgodaj, požene trta iz ostalih, nepoškodovanih delov. Ti poganjki naj se, ko so dolgi 20 cm, primerno pretrebijo ali zrejšajo in večkrat poškoppijo in požveplajo. Ako je vreme ugodno, dozore poganjki do zime. S takim gnojenjem, kakor je bilo zgoraj povedano, se trtam lahko mnogo pomaga.

Seveda ni pričakovati od takih trt v istem letu, ko jih je toča pokvarila, pa tudi v bodočem kake trgatve. Poskrbeti bo treba v glavnem za to, da se taka trta znova izgoji.

Če je taka močna toča trte pozneje potokla, poženejo sicer znova, ali novi poganjki težko tako dozore, da bi se ohranili čez zimo. Tudi v tem slučaju naj se trte primerno omandajo, ali poganjki pretrebijo, poškoppijo in preden začne zmrazovati, osujejo trte z zemljo tako, da bodo zakrita z njo spodnja očesa novih poganjkov, da ne pozebejo.

Močno gnojenje trt v jeseni ali pa v nastopnem letu zgodaj pomladi, jako pripomore, da se take ošibele trte zopet popravijo. (Po Prim. Gosp.)

MALI OGLASI

MALI OGLASI se računajo po 4 stol. besedo. Masno tiskane besede se računajo enkrat več. Najmanjša pristojbina stane 40 st. link. Plaša se takoj lus. oddelku.

Iščem druga (kompanjona) z 10.000 Kron za podjetje, katero zagotavlja letni dohodek. Ponudbe na „Inseratni oddelku Edinosti pod „10.000“ 1147

Letoviščarji! Oddajo se za poletno sezono 3 sobe (eventuelno s kuhinjo), posamezno ali skupaj v Šempasu na pošti 1145

Prodajo se opeke (planeta, remelne, abajine iz gize). Ul. Tigor 1. 1147

Dnevnik Edinost

v Trstu

- je izdal in založil sledeče knjige:
1. „Vohun“. Spisal J. F. Cooper. Cena K 1-60.
 2. „Tri povesti grofa Leva Tolstega“. Cena 80 vinarjev.
 3. „Kazaki“. Spisal L. N. Tolstoj. Prevel J. Knaflič. Cena K 1-60.
 4. „Prva ljubezen“. Spisal Ivan Sjerjejevič Turgenev. Prevel Dr. Gustav Gregorin. Cena K 1-.
 5. „Poljub“. Povest iz gorskega življenja češkega ljudstva. Spisala Karolina Světa. Prevel J. P. Cena 80 vinarjev.
 6. „Igralec“. Roman. Iz spominov mladeniča. Ruski spisal F. M. Dostojevskij. Poslovenil R. K. Cena K 1-60.

Vse te knjige se dobivajo v tiskarni „Edinost“ v Trstu in v vseli „njigarijah po Slovenskem.“ Poština za posamezno knjigo je 10 vinar.

Ugodna prilika!

V veliki, fini žganjarni

na trgu pred Narodnim domom št. 1

(vagal ulice Ghega) je na razpolago.

Nov dohod ogromne partije marsale in vermoutha po K 1-60 litera.

Asti Spumante, Refošk, zagrebški Pe-linkovac in Sokol. — Posebno vrsta: Ruse po najzmernejših cenah.

!! CANTI !!

JUGOSLAVI

.. Ivana Kušarja ..

Dobivajo se v Slovenski knjigarni in trgovini, pristaja Jos. GORENIEC Trst, ul. S. J. Miriva 40. — Knjiga stane 300 Kr 3- in lično v platno 400 Kron 4.

Hočete se prepričati?
obiščite velika skladišča
Marije ud. Salarini
Ponte della Fabra 2 | ul. Posta Nuova
(vagal Torrence) Alla città di Londra
Velik izbor izgotovljenih oblač na modre in dečke kostumi za otroke. Površniki, močne jope, kakor tudi zlatih palatetov. Oblete za dom in delo. Delavske obleke. Tirolski leden. Neprimodljivi plašči (pristni angliški). Specialiteta: blago tu- in inozemskih ovorn. Izgotovljajo se obleke po meri po najnovjši modi, točno, solidno in elegantno po nizkih cenah

Velikanski dohodi
za poletno sezono
vsakovrstnih : o-
blek : najnověj-
šega :: kroja.

Delo solidno

Cene brez vsake konkurence.

Lastna krojačnica

TRST ::
ulica G. Carducci
številka 32
(vagal San-torio) TRST

Prodajalnica ::
izgotovlj. oblek

J. Farchi

TRVKA
Adolf : Kostoris
skladišče oblek za moške in dečke
Trst, via S. Giovanni 16, I.
TELEFON št. 16-83.
(zraven restavracije Cooperativa ex Hacher) prodaja na mesečne ali tedenske obroke oblek in površnike za moške, perilo itd.
Najdogovornejše cene.
POZOR! Skladišče ni v pritličju, ampak v prvem nadstropju

Dr. Fran Korsano
Specijalist za sifilitične in kožne bolezni
ima svoj ambulatorij
v Trstu v ulici San Nicolò št. 9
(nad Jadransko banko)
Sprejema od 12. do 1. in od 5. do 6. in od 6. do 7. po pol.

Umetni : fotografski
atelje
pri sv. Jakoba - TRST. pri sv. Jakoba - TRST.
ulica Rivo št. 42 (pritličje)

Izvršuje vsako fotografsko delo, kakor tudi razglede, posnetke, notranost lokalov, porcelanaste plošče za vsakovrstne spomnike itd. itd. itd.

Posebnost : Povečanje vsakatero fotografije.

Radi udobnosti P. N. naročnikov sprejema naročbe in jih izvršuje na domu, eventuelno tudi zunaj mesta.

Aristide Gualco - Trst
ulica San Servolo št. 2 Telefon 21-42.

Na obroke! **Velika Izbera** **Na obroke!**
izgotovljen. oblek za gospode in manuf. blaga
po jako zmernih cenah
JAKOB DUBINSKY, Trst, Barriera 34, II. n.

kinematograf „Adria“
v Škečnju
Elegantna dvorana, sestavljena po najmodernejših načrtih.
:: Vsaki torek in petek nov program. ::
VSTOPNINA : I. mesto 30 vin., otroci in vojaki 20 vin. II. mesto 20 vin., otroci in vojaki 10 v.

Ivan Miheučić & Co.
MEHANIČNA DELALNICA
Trst - Via Tiziano Vecelio št. 4 - Trst
SPREJEMAJO SE V POPRAVO PARNI STROJI IN KOTLI, VSAKOVRSNI MOTORJI NA GAS IN BENZIN. — VSAKOVRSNA INDU-
STRIJALNA DELA V KOVINAH IN KOLARSKA BAKRENA DELA.
VSE NAROČBE SE IZVRŠUJO Z NAJVEČJO
..... SKREBNOSTJO IN NATANČNOSTJO.
PRORAČUNI IN NAČRTI. TELEFON ŠTEV. 22-53.

NOVO POGREBNO PODJETJE H. Stibel in drug
se je preselilo na
Corso 49 (Piazza Goldoni). Tel. 1405
z bogate opremo za vsakovrstni pogreb. in prodajal-
nico mrtvaških predmetov in vsa-
kovrstnih vencev iz umetnih cvetlic
perle, porcelana. — Velika zaloga
voščenih sveč
Prodaja na debelo in drobno.